

פרשיית השבוע

מגזין להגות והסברה יהודית

שביעי של פסח - אחרי תשפ"ב

גיליון מס' SBS

על השולחן

הרב אברהם ישראל פרידמן

'מעשים גויים' בעליל. יהודי שחלילה יימעד - יישאר 'חקיין' של תרבות לא-לו. בדיוק כמו שכל ה'תרבות הישראלית' היא סך-הכל חיקוי של אומות העולם, חיקוי של עולמות של נכרים וערלים.

יהודי שעושה עבירה - הוא אדם שקורא 'קו-קור'!

מסיבה זן בדיוק אנו מרסקים את איברי השעיר המשתלח. ללמדך: לא רק משתלח, הוא פשוט לא קיים. העבירות פשוט לא קיימות בלקסיקון היהודי. שום שייכות, שום שייכות אין להם אלינו - בני מלכים.

4.

הדבר נכון שבעתים באשר לנושא 'שמירת העיניים', נושא רגיש וטעון שפחות אהבים לדבר עליו בפומבי, ומטעמים מובנים.

אין כמו הנושא הזה של 'שמירת העיניים' שאדם עלול כביכול היצר מצליח לחדור אל תוככי ה'אני' שלו. תשאלו אדם שלצערו מתמודד עם הניסיון המר הזה ושוב ושוב ואולי מועד פעם אחר פעם, כדי שיעניק לכם את התחושה שהוא מרגיש שזו הנטייה האנושית-טבעית שלו. לא משהו 'חוצי'.

ולא היא. דווקא כאן העבודה היא לקלוט שהקב"ה ברא בקרבנו ייצר. היצר הוא לא העצמיות שלנו. הוא משהו חיצוני שעלינו להילחם נגדו בלי להרפות. זה בדיוק האתגר. התחושה של ה'הותרה' לא יכולה לשנות את מהותו הפנימית שלו. את ה'לפני-ולפנים' הזך שלו.

שלא נדביק לעצמנו, חלילה, תוויות אישיות שליליות.

"כי מי שיוודע קדושת ישראל מאין הם לקוחים, ויודע רוחניות ודקות של ישראל - הוא יודע, שישראל הם רחוקים לגמרי מעוון, ואין עוון שייך להם כלל כלל לא, לפי גודל קדושתם משרשם וגדל דקותם ורוחניותם. ועל כן כל הייסורים שבעולם אינם נחשבים למשאוים כנגד המשאוים הכבד של עוונות, חס ושלום" (ליקוטי מוהר"ן תניינא ז, ג')

שנשמה בקרבו, יש רק שפה יהודית: שפה של גמרא, דברי אלוקים-חיים ומלך עולם. שפת הנשמה -

השעיר המשתלח מבטא - כפי שכבר שמעת פעם מהגאון המופלא רבי שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל - את מעשי העבירות החיצוניים של היהודי. אלו אשר מכתמים את נפשו אבל לא את נשמתו, הנותרת זכה וצלולה ללא רבב.

אבל דומה שנעוץ כאן מסר מרעיד לבבות יהודיים:

3.

את השעיר המשתלח, שימו נא ליבכם, לא רק משלחים המדברה ביד איש עתי. דואגים גם להשליך אותו מצוק רם ולוודא ריסוק איברים טוטאלי.

מאי משמע באמת? כלום לא די בשילוח הרחק הרחק?

גלום כאן, כך נראה לנו, מסר-המסרים: בטח שמעתם פעם מאן - דהו משמיע קולות 'קו-קו-ריקו'. אבל משום-מה מעולם לא חשבתם שהוא השמיע תזמורת אנושית. הכל מבינים שמדובר בחיקוי - מוצלח יותר או פחות - של התרנגול. הוא עשה מעשה 'תרנגולי'. נקודה.

איש לא ידביק לדבר תווית אנושית - אפילו קלושה.

באותה מידה, יקירי, העבירות והיהודי הן סתירה מוחלטת! ליהודי אפוא אין כל שייכות - אפילו קלושה - לעבירות. המעשים הללו הנם

"... ליהודי אפוא אין כל שייכות - אפילו קלושה - לעבירות. המעשים הללו הנם 'מעשים גויים' בעליל, אלו מעשים לא-לו"

דמעות בעיירה

1.

עיירותיה הנידחות של רוסיה הלבנה הכירו-גם-הכירו את הגאון הקדוש רבי מרדכי מקרעמניץ זיע"א.

כדרכו, יוצא היה רבי מרדכי ונווד בעיירות הנידחות כדי להשיב את בניהם ולקרנם לבורא יתברך.

בהגיעו לאחת העיירות הזדמנה לו בקשה של טרום ייאוש. רבי - פנו אליו נכבדי העיירה - ישנה בעיירה חבורה של נערים שובבים שפרקו מעליהם עול תורה ומצוות. כל דיבור על ליבם עלה בתוהו. אולי דברו של הרבי יחולל פלאים?

רבי מרדכי שם פעמיו לעבר קבוצת ההוללים ומחפשי-הפורקן, וראו זה פלא: הוא לא דיבר איתם מענייני גמרא ומשנה, גם לא מענייני מוסר ואגדה. רק מענייני רזין דרוזין של חכמת הקבלה.

והתוצאה? מעיניהם של הצעירים נקוו דמעות לחות. נראה היה שהלב שלהם הולך ונמס כחמאה.. ברבות הימים אף הלא-י'אמן קרה: כולם (!) שבו למוטב. זו בוודאי הייתה חידה פלאית כפולה: דברי קבלה עמומים לנערים אובדים, ועוד כאלו שיחוללו מהפך בנשמתם?

אבל לרבי מרדכי הייתה תשובה חריפה מאין-כמוה:

"ידעתי גם ידעתי שאפסה תקווה לדבר על ליבם הערל" - הטעים, "אז פשוט החלטתי לדבר ישר לנשמה שלהם.. אבל את השפה הזו, שפת הקבלה, מתברר, הנשמה מבינה גם מבינה..."

2.

לא אחת תוכלו לשמוע נערים בעלי תספורות בלתי-גמורות שתוהים: מה לנו ולרשב"א בסוגיית 'מכליא קרנא'; מה לנו ולתוספות ר"ד בסוגיית 'שליחות'; הביאו לנו דברים עסיסיים ואקטואליים!

אך את התשובה כנראה גם אם לא יודעים הם ודאי מרגישים: לכל נברא יש שפה משלו. וליהודי,

הפנקסו של מהנך

דילחות הינוכיות אקטואליות

תשמהו על הילדים שלכם!

על תקופת 'בין הזמנים' בחיק ההורים - מזווית אחרת << פרק שלישי ואחרון

הרה"ג ר' יעקב בוצ'קובסקי

מח"ה"ס 'בעצתך תנחני'

סיפר לי ידיד על מעשה שאירע לו מול בנו. הבחור מתגלח עד הקצה של גבול ההיתר, בנקודת הסיום של עצם הגולגולת, בערך מול אמצע האוזן. ידידי זכר עד היכן הוא נהג להתגלח בבחורות, ומה היה המנהג המקובל אז - עד סוף האוזן. הפאטים היו ברורים וניכרים. הפריע לו מה שהבן שלו עושה ואיך הוא נראה.

ואז הוא קלט שמפריעים לו שני דברים: א. החשש האמתי שמא בנו נכשל באיסורי תורה. ב. החשש כיצד יביטו עליו ברחוב. הזאת נעמית?

לאחר הברור הפנימי מול עצמו, הוא הגיע למסקנה שאכן יש כאן גם חלק לא תורני, חלק של תדמית. אבל גם תדמית חשובה לו. אם הבן יפתח תדמית של בחור לא רציני זה עלול להזיק לו. וכשהוא קלט שזה הנושא, הוא אמר לבנו בשיחה גלויה: "תשמע, יש לי עם הגילוח שלך שתי בעיות. ראשית כל - אתה מגלח עד הקצה של הגבול, אתה עלול להיכשל בהנף יד באיסור מהתורה על כל שיערה. זה דבר חמור, שלא אתה ולא אני רוצים שיקרה. חוץ מזה, יש לי כאן עוד בעיה. גם אתה שומר מרחק שני מ"מ, תיקח בחשבון שאתה יוצר לך תדמית של בחור קאלטער, ולתדמית כזו יש מחיר. זה שיקול שלך, אלו החיים שלך, אני כאבא רואה חובה להסב את תשומת ליבך לדברים שלא שמת לב. את הבחירה שלך תעשה בעצמך".

עיקר הנקודה שצריך לשים אליה לב היא - **נתינת אמון**. לבחורי ישיבות יש יראת שמים פנימית, הרבה יותר ממה שנדמה. כל העלונים מסביב מפחידים אותנו ההורים מפני הנסיונות העצומים שיש

בדורנו, טכנולוגיה וחברה ירודה וכדומה. הסיפורים המפחידים גורמים לנו לתחושה של חוסר אמון בבן: מי יודע מי הוא הבן שלנו והיכן הוא באמת נמצא, ואלו עבירות הוא עובר כשאנחנו לא יודעים.

חוסר האמון גורם לחשוש מכל בלורית שהתארכה או כיפה שהתקטנה, או קימה מאוחרת, או סתם חוסר חשק ללימוד. כל אלה הינן תופעות נורמליות לחלוטין, אבל הלחץ הפנימי גורם להורים לחשוש, שהנה הנה, כבר עומד לצוץ הסיט מול עינינו.

הפחד הזה גורם לתגובות לא מאוזנות, תגובות של אנשים מיוחדים: או שחוששים להעיר לבן על דברים שבאמת צריך להעיר לו; או להיפך - מעירים על כל דבר קטן, וחונקים את העצמאות הטבעית של הבחור. כך הולכת לאיבוד היכולת להגיב בצורה הפשוטה והמאוזנת: לשוחח עם הבן בבגרות על כך שפעולות מסוימות אינן ראויות / אסורות / עלולות להזיק לו.

עלינו - אפוא - לקלוט שני דברים: א. יש לנו עסק עם מישהו שיש לו בסיס של יראת שמים. ב. יש לנו עסק עם בחור צעיר, כבר לא ילד, הוא פרטנר לשיחה רצינית. אמר לי פעם ידיד: "כשהבחור שלי התחיל לגדול בשנים הראשונות בישיבה קטנה הוא לא היה רציני, וחששתי שהוא לא רוצה להישאר בעולמה של תורה. רעדתי מפחד על עתידו, ולכן לא העזתי להעיר לו על כלום, שמא כאן יהיה הטריגר שגרמו לו למרוד בי לגמרי. עד שבתי בת השתיים עשרה אמרה לי: אבא, אתה מפחד מאלחנן"... וזו טעות בסיסית. אלחנן לא רוצה שיפחדו ממנו. הוא רוצה אבא, שיוודע להגיד בביתו שדבר פלוני הוא דבר שלא יעלה על הדעת. הוא לא רוצה אבא שיחנוק אותו, אבל הוא משוער לאבא שידריך אותו. הוא רוצה להיות רציני, וחשוב לו לשמוע מה אבא אומר. בחור ישיבה סטנדרטי שגדל בבית רציני - גדל מחוייב לקב"ה ולתורתו. הוא רוצה להצליח בתורה ויראת שמים לא פחות ממך. "אשר בנינו כנטיעים מגודלים בנעוריהם". אפשר לתת בו אמון. אפשר לדבר איתו מתוך אמון. בחור מתבגר הוא גבר, הוא אדם ברשות עצמו. זו אשור לנסות לכרוך אותו לחגורתנו. זה גם לא יצליח, וגם יזיק ויצור תגובה הפוכה.

הדבר החשוב ביותר לבחור בגיל מתבגר הוא שיתנו לו לגדול. שיאפשרו לו את הצמיחה. ואנחנו יכולים לאפשר. אחרי שחינכנו את הילד עד גיל מצוות, כשהוא היה תחת ידינו, והפנמנו בו מושגים של מחויבות לקב"ה ולתורתו - גמרנו את תפקידנו. עכשיו התור שלו לעשות את העבודה, ואפשר לסמוך עליו שהוא יעשה אותה. גם אם סגנון הלבוש עדכני, ושפת הדיבור לא בדיוק מתאימה לשפה שלך עם חבריך בכלל, ושעות הקימה לא תואמות לשעות שלך - הבחור הוא רציני. יש לו יראת שמים. הוא מתרגם את היראת שמים למציאות החיים שלו.

התפקיד שלנו הוא לשחרר, לתת לו לנהל את חייו בעצמו. לשדר לו, ולהרגיש כך באמת, שהעברות והמצוות שלו הם עסק בינו לבין הקב"ה. ואנחנו נותנים בו אמון שיהיה את העסק הזה כמו שצריך, כי גם הקב"ה נותן בו אמון. **הוא זה ששלח אותו לחיים עצמאיים.**

תלמודא

חושג תלמודי אחד

מענייני הדף היומי:

ייבום - בזמננו!?

באחרונה למדנו במסגרת 'הדף היומי' אודות סוגיית ייבום של אחי המת את רעייתו, שלא לשם מצווה כי אם לשם נוי, ממון וכדומה. בנושא זה למדנו (יבמות ט, ב) שנחלקו אבא שאול ורבנן, ובעוד אבא שאול שולל זאת מכל וכל ולדבריו הוולד אף קרוב להיות ממזר, לדעת רבנן אין הדין כן אלא גם אם אין הכוונה לשם מצווה - שפיר. הגמרא אף מוסיפה כי בזמננו נוקטים להקל אף בייבום שלא נעשה לשם מצווה.

לצד שאלה זו, הכרוכה גם בשאלה הכללית האם ייבום עדיף על חליצה או להיפך. בגמרא משמע שיש קשר בין הנדונים, שכן אם לעיתים הייבום נעשה לשם נוי וכדומה, נמצינו שהוא לקוי ופגום לדעת אבא שאול, ויש אף דעות שמדאורייתא לא חל כלל, ובוודאי אפוא שלדעתו יש לבכר חליצה על פני ייבום. (מן העניין לציין, כי באשר לזמננו, ראו בשולחן ערוך אבן העזר סימן קס"ה סעיף א' שנחלקו בזה הבית יוסף והרמ"א שנוקט שבזמננו יש להעדיף חליצה על פני ייבום. מן העניין לציין כי בכ"א שבט תש"י התקבלה החלטה ברבנות הראשית שכאן בארץ ינהיגו רק חליצה ולא ייבום. תקנה זו התקבלה ע"י שני הרבנים הראשים דאז, הגרי"א הלוי הרצוג, והגר"ב צ' חי עוזיאל וצ"ל. עם זאת, מרן הגר"ע יוסף זיע"א התנגד לכך נחרצות. ולדעתו מאחר שלדעת הספרדים, מצוות ייבום קודמת, אסור לנו לאסור עליהם לעשות ייבום במקרה ששניהם רוצים. ובהיותו רב"ד תל אביב אף פסק למעשה לייבם אלמנה)

ברם, כאן יש מקום ללבן גופו של עניין: לכאורה (וכפי שהארכנו במדור זה לפני שבועיים) עיקר הרעיון בייבום הוא "להקים שם לאחיו", וממילא מה אכפת לן האם הכוונות טהורות או לא, סוף-סוף יולד בעתיד יילד והוא יקים שם לאח שהותיר את אשתו אלמנה ללא ילדים. ולשון הגמרא מורה שבהיות ועקרונות יש איסור נישואין לאשת אח, הרי שיש כאן היתר וכל היתר נאמר רק למטרת מצווה שאילולא כן יש כאן "ערווה" האסורה.

ובשעתו הארכנו בשאלה עקרונית זו - האם הקמת השם הינה באמצעות עצם הקמת המשפחה או שמא באמצעות הילד שייקרא על שם המנוח.

וחשבנו שאולי בכך נחלקו אבא שאול וחכמים, ובעוד אבא שאול נוקט כי עיקר המצווה היא **בעצם הקמת המשפחה** רצוי שזו תוקם לשם מצווה בלבד שלשם כך הותר איסור אשת אח "במקום מצווה" (וראיתו מדייקים כך בדברי הר"ן בשבת קי"ח, שכל היתר נעשה לשם מצוות ייבום - הקמת שם לאחיו ולכן חובה שיהיו ילדים לשם אחיו ולא לשם נישואיו **שלו**) אולם חכמים סבורים כי עיקר המצווה היא הקמת השם **בוולד שיוולד** ולכן גם לא לשם מצווה - שפיר. ועיין בזה עוד.

..כקריעת ים כינרת

ואז, בלי כל הודעה מוקדמת, ניגשה אליו אישה אלמונית, ושאלה אותו: "אתה לומד בישיבה?" << האברך הופתע לנוכח השאלה ואז הגיעה ההפתעה

ערב פסח היה, וכמנהג אנשי צפת, בני-המשפחה ירדו לרקת זו טבריה כדי לרכוש מחלצות של בני-מלכים לחג האביב, ואולי גם להשתכשך קמעא במימיה התכולים כי גבהו.

בפתח חנות בגדי-הילדים, הממוקמת לא הרחק מן הטיילת ובעיקר מבתי הכנסת העתיקים דחסידי קרלין וחב"ד - ניצבו מספר אברכים, מחכים בסבלנות תירה עדי ייבחרו הבגדים החגיגיים לטפיהם.

אחד האברכים, שהעדיף לשמור קצת יותר על עיניו, פנה לגדר אבנים צנועה בפנית הרחוב הצמוד, יחד עם כמה מהילדים הרכים שנהנו לשחק במעט החול שהצטבר שם ברבות השנים.

ואז הגיעה אישה אלמונית, נראית דתייה, וביקשה ממנו דבר-מה.

"אתה לומד בישיבה?" - שאלה.

"לא בדיוק; אני אברך. לומד בכלל בבוקר ובצהריים" - השיב.

הוא חיכה לאיזה שאלה נדושה נוסח: "למה אתם - החרדים - לא עושים צבא?" ואז הוא הופתע.

האישה הנהנה בראשה ולחשה "זה בסדר", ואז הגישה לו מעטפה. "מישהו ביקש ממני לתת 'מעשרות' לתלמיד בישיבה. קח את זה. חג שמח".

מיודענו נתקף בהלם אלמותי. הוא סינן - חצי בלחש - 'תודה', וזו נעלמה עוד לפני שניסה לתעות אודות האירוע החריג משהו.

הוא הבין שיש כאן שטרות במזומן, אבל הופתע במיוחד מכך שזו בחרה לגשת דווקא אליו, בפרט שהיו עוד חמישה כאלו שעמדו ברחבת הכניסה לחנות.

זה היה נראה בעיניו - וכנראה בעיניכם - כאירוע שמימי למדי.

כששבה רעייתו מהחנות, הוא בישר לה על ההפתעה. "הנה, ה' שלח לנו את כל הוצאות הביגוד והאוכל לחג", הגיבה בשמחה.

לאחר מספר דקות של איפוק, הסבה המשפחה ליד איזו רצועת כינרת פנויה ונקיה וספרה את השטרות. היה שם שטרות בסכום של 1,980 ₪. על המעטפה

העלומה - שנראית הייתה כמו 'חיוך משמים' - היה רשום: "גן אירועים שמותה, קיבוץ אפק".

האברך הנרגש סיפר לילדיו את הסיפור הייחודי והפטיר: "קשה, קשה זיווג של אדם כקריעת ים הכינרת.."

את התובנות על סיפור 'השגחה פרטית' מופלא ושמימית זו - כל אחד יסיק כהבנתו, אם מהזווית של ההשגחה המיוחדת שישנם ללומדי התורה ועל כל יציר נוצר בכלל. אבל כששמעתי את הסיפור הזה - אותו שמעתי מאותו אברך - נזכרתי ברעיון שנכתב מעל גבי בימה זו לפני מספר שנים.

מה באמת ההקשר בין זיווגו של אדם או פרנסתו של אדם ל"קריעת ים סוף? נראה שהתשובה פשוטה:

קריעת ים-סוף הפתיעה את כולם. היא הגיעה באורח פתאומי משמיא. לפתע הם עצר מזעפו ובני-ישראל הלכו על הים.

זה מה שקורה גם בזיווג ופרנסה. אתה יכול להשתדל עד בלי-די אבל תמיד ההצלחה תגיע מכיוון מפתיע. תמיד השידוך יגיע לא מאותו אחד שסמכת יהבך עליו אלא דווקא מכיוון מפתיע ובלתי-צפוי של איזה פגישה אקראית שהולידה את השידוך, או איזה מקור הכנסה בלתי-צפוי שיסגור את החודש.

בדיוק כמו אותה המעטפה המפתיעה ליד הכינרת.

לתשומת ליבכם!

מהדורת הדפוס מצומצמת! ניתן לקבל את הגיליון למייל ללא תמורה בשליחת דוא"ל

לכתובת: abyisrael@gmail.com

חלווה מלכה

אקטואליה מזווית יהודית

לאילו שלא
הספיקו -
מוגש שוב!

ואחד שיוֹדע לשאול

חמשת הקושיות: חידון אמריקאי מרתק ומאתגר לחג הפסח << הגרלה תיערך בין העונים נכונה

1. האם יש מצוות "והגדת לבנך"?

■ מחלוקת

- לכל הדעות אין כל מצווה בדבר, שכן התורה ציוותה רק "לבנך"
- תלוי אם גדולה או קטנה

2. לקיום מצוות "והגדת לבנך" בליל-הסדר על האב להשמיע:

- רעיונות למדנים ווורטים למבוגרים; וסיפור יציאת מצרים לקטנים
- אין חובת "סיפור יציאת מצריים" לבן הגדול
- שתי התשובות - אינן נכונות

3. מחלקים "קליות ואגוזים" לתינוקות:

- כדי שישאלו על שוני זה
- כדי שיישארו ערים ולא יירדמו
- שתי התשובות נכונות

4. באשר למנהג לחלק לילדים "קליות ואגוזים" בליל-הסדר:

- יש לחלק "קליות ואגוזים" בדווקא
- רצוי לחלק ממתקים וסוכריות, המדברים לילד בן-זמננו
- מחלקים גם קליות ואגוזים וגם ממתקים

5. מצוות ארבעת הכוסות בליל-הסדר כנגד:

- ארבעת הבנים
- ארבעה לשונות של גאולה
- שתי התשובות נכונות

מבין העונים נכונה על ארבעה מתוך חמשת הקושיות - יוגרלו ספרי 'דרכו'

ט"ז

צפת כבר יודעת:

ארבעה בנים - ספר אחד!

הספר שכולנו ציפינו לו - הופיע!

מזל טוב:

ספר דרכו - חלק שני!

אחרי החלק הראשון של הספר החינוכי דרכו שהפך עד מהרה לרב-מכר, מגיע החלק השני.

יצירה חינוכית עשירה ומקורית מעין יומן-חיים אישי מרגש ונוגע ללב עתיר תובנות לחינוך עצמי וחינוך הילדים

כתוב בידי-אמן בידי סופר הנשמה הרב אברהם ישראל פרידמן

מחיר השקה
25 ₪ בלבד!

לפרטים ולרכישה (מתקבלות גם הזמנות מרוכזות למוסדות חינוך. לא ניתן להשיג בחנויות!)

מכון 'בלבבי' יהדות מלב אל לב:

פלא': 0504116867 דוא"ל: abyisrael@gmail.com

מלווה הלכה

אקטואליה מזווית יהודית

”בית שמעריכים תורה ורוצים שילמד כל ימיו - בת תלמיד חכם!”

”קשה זיווגו של אדם כקריעת ים-סוף”: פנינים, תשובות והדרכות ממרן הגר”ח קנייבסקי זצוק”ל אודות זיווגו של אדם

שאלה: כל כמה זמן מותר להיפגש בין האירוסין לחתונה. תשובה: פעם בשלושה חדשים.

שאלה: במילים אחרות הרב אומר שלא להיפגש בכלל! הרב מתכוון להיפגש כמה שפחות? תשובה: כן.

שאלה: שמעתי שהרב מורה להתחתן מוקדם ואני כעת בן תשע עשרה ורוצה להתחתן אבל ראש הישיבה שלי אמר לי לא לשמוע שידוכים לפני גיל עשרים ושתים. (שמעתי מהבחור ששאל את השאלה להגר”ח כי ראש הישיבה שלו נימק שהסיבה שמורה לו כך משום שהגרא”מ שך זצ”ל הורה שלא להתחיל לשמוע שידוכים לפני גיל עשרים ושתים).

תשובה: אם אתה תמשיך ללמוד אחרי הנישואין - אין סיבה לאחר את הנישואין.

שאלה: אבל ראש הישיבה אמר לי לא לשמוע שידוכים לפני גיל עשרים ושתים.

תשובה: תגיד לו שאני אמרתי לך.

איחור הנישואין

שאלה: אני כעת בן תשע עשרה ואין לי הרהורים, מצד אחד נפסק בשולחן ערוך (אה”ע סי’ א’ ס’ ג’) ”בשום ענין לא יעבור עשרים שנה בלא אשה”, מאידך, הובא מספר אורחות הבית שכתב בשם הגרא”מ שך זצ”ל שאמר לרבי נחום קוק שהגה”צ ר’ יחזקאל לווינשטיין זצ”ל היה ממליץ לבחורים ללמוד בהתמדה עד גיל עשרים ושלוש או עשרים וארבע ורק אז לשמוע שידוכים וראוי לסמוך עליו אלא שבדורנו עם השתנות הנתונים נראה כי הגיל המתאים הוא גיל עשרים ושתים. עכ”ד.

אני צעיר מאוד ואינני ’בשל’ עדיין לנישואין. האם לדחות את זה. אציין כי כעת אני באמצע שידוך וכבר נפגשתי מספר פגישות.

תשובה: למה לדחות, זה מצוה להתחתן.

מיוזמת קנייבסקי זצוק”ל

”תחתן אותו כמה שיותר מהר..”

אדם נכנס אל הגר”ח והתייעץ אודות בחור שעזב את הישיבה והיה בסיכון גדול מבחינה רוחנית. האם לשלוח את הבחור לנחל החרדי.

הגר”ח עיקם את האף, והשיב: ”תחתן אותו כמה שיותר מהר”. (מתוך קובץ תורני ’ההיכל’ - ניסן תשפ”ב)

בהזדמנות אחרת חידד רבינו, כי דעת החזון איש הייתה כי ’בן י”ח לחופה’ נאמר גם בזמננו אנו, וכל זאת כאשר לאחר החתונה הוא ילמד היטב וכל מה שמרן הרב שך אמר הוא, שבחור שיש חשש שלאחר החתונה לא ילמד היטב - שלא ימהר להתחתן. והוסיף ואמר, שהסיבה שיש מראשי הישיבות שלא רוצים שהבחורים יינשאו מוקדם כי בדרך-כלל ’חוטפים’ בתחילה את הבחורים המצוינים, והם חוששים כי יישארו עם ה’חלשים’. ובאמת - אמר רבינו - אין זה בסדר, משום שיהושע לא נענש אלא שביטל לילה אחד ממצוות פריה ורביה (ערובין סג, ב).

לא בנשימה אחת

אמרו לרבינו כי יש דיון בפוסקים האם חתן מחויב בתלמוד תורה במהלך שבעת ימי המשטה. ואמר רבינו שבוודאי שכן, וכי כל מה שאמרו חז”ל שיהא אוכל, שותה ושומח עימה שבעה ימים (אה”ע”ו סימן ס”ד), אין הכוונה שיעשה כן ברציפות ובנשימה אחת בלא הפסק, ובוודאי שחייב גם במצוות עשה של תלמוד תורה.

בן פלוני לפלונית!?

בגמרא במסכת סוטה (ב, א) אמרו שארבעים יום קודם יצירת הוולד מכריזין: ’בת פלוני לפלוני’. והסתפק מרן האם על בת אין מכריזין והיא כן יכולה להתפלל שתזכה לזיווג של פלוני או שמא נקטה הגמרא בלשון זכר אבל מדובר גם בנקבה. ונותר בספק.

”בת תלמיד חכם” - גדרה

כשכתוב בגמרא (פסחים מט, א) כי לעולם ימכור אדם כל אשר לו ויישא ”בת תלמיד חכם”, מ”מ יש פעמים שאין זה מעכב, והכל לפי העניין, שכן לפעמים מדובר בבית טוב שבו מעריכים תורה ורוצים שהחתן ילמד תורה כל ימיו, דינו כ”בת תלמיד חכם”. (קונטרס ’שמחת לב’ - תשס”ט, ברשימות מקורבו הרה”ג רבי משה שמעון גרליץ שליט”א)